

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	25 ธ.ย. 2556	23	8116	5

ขอมยเรื่อง
เมืองลำนนา
ปีที่ ๑๔

ตำนานเจ้าหลวงคำแดง แห่งดอยเชียงดาว

ความสำคัญของดอยหลวงเชียงดาว ไม่ใช่เพียงแค่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ขึ้นชื่อของเชียงใหม่ ภูดอยแห่งนี้ยังมีเรื่องราวตำนานลึกลับ จนได้ชื่อว่าเป็น “ขุนเขาแห่งความศักดิ์สิทธิ์” นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชป่าและสัตว์ป่าที่หายากใกล้สูญพันธุ์

ความศักดิ์สิทธิ์ของดอยหลวงเชียงดาว มีตำนานเล่าขานเรื่องราวหลากหลายไม่ว่าจะเป็นตำนานเจ้าหลวงคำแดงที่โปรดปรานการเที่ยวปลาล้ำสัตว์ในแถบสบคาบแม่นะ เพื่อกดอยเชียงดาวจนถึงถ้ำเชียงดาว กระทั่งเป็นที่มาของตำนานรักระหว่างเจ้าหลวงคำแดงกับนางอินทร์เลา

ตำนานของดอยหลวงหรือดอยอ่างสลุ (อ่านว่าสรง) กล่าวไว้ในสมัยพุทธกาล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเสด็จมาประทับที่ดอยหลวงและทรงสร้างน้ำในอ่างเชิงเขานี้ จึงเป็นที่มาของชื่อ “ดอยอ่างสลุ” ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อมาเป็น “ดอยหลวงเชียงดาว”

มีนิยายปรัมปราเกี่ยวกับ “ถ้ำเชียงดาว” ที่เล่าสืบต่อกันมาว่าครั้งอดีตสมัยเมืองพะเยารุ่งเรืองอำนาจ เจ้าผู้ครองนครพระนามว่า “เจ้าหลวงคำแดง” พระองค์โปรดการเสด็จประพาสปลาล้ำสัตว์ ครั้งหนึ่ง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	25 มิ.ย. 2556	23	8116	5

ได้เสด็จไล่ตามจับกวางงามตัวหนึ่ง พระองค์พยายามควมม้าไล่ตามอย่าง
กระชั้นชิดแต่ก็หาทันไม่ กวางได้วิ่งหนีไปจนถึงเชิงดอยอ่างสลุและหลบหนี
เข้าไปซ่อนตัวในถ้ำเชิงเขา เจ้าหลวงพยายามจะตามจับให้ได้ ลงจากหลัง
ม้าแล้วทรงวิ่งตามกวางเข้าไปในถ้ำ ส่วนไพร่พลสุดที่จะติดตามได้และวิ่ง
ตามไม่ทัน เจ้าหลวงคำแดงเข้าไปเที่ยวหากวางในถ้ำแต่ไม่พบ พบแต่สาวงาม
ผู้หนึ่งได้สนทนากันจนเป็นที่พอพระทัย ได้ทรงทราบความจากสาวงามชื่อ
“อินทร์เลลา” ว่านางถูกสาปให้มาอยู่ในถ้ำนี้ ถ้าออกนอกถ้ำจะกลาย
ร่างเป็นกวางทันที เจ้าหลวงได้ทรงทราบมีความสงสารและเกิดความ
เสนหาได้อยู่กินกับนางกวางในถ้ำนั้นตลอดมา โดยไม่ยอมกลับไปบ้านเมือง
แม้พวกข้าราชการจะมาเชิญให้กลับก็ไม่ยอม พระองค์จะพานาง
ไปอยู่ในเมืองก็ไม่ได้ เพราะนางจะกลายร่างเป็นกวาง ฉะนั้นพระองค์
จึงตัดสินพระทัยอยู่กินกับนางจนตลอดชีวิต

ชาวบ้านยังคงมีความเชื่อว่าวิญญาณของเจ้า
หลวงคำแดงกับนางอินทร์เลลายังคงสิงสถิต
อยู่ในถ้ำเชียงดาวและบริเวณดอยหลวงมาจน
ทุกวันนี้

ดอยหลวงเชียงดาว อ่างสลุ ถ้ำเชียงดาว
ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อความเชื่อของคน
ในท้องถิ่น ซึ่งแสดงออกได้จากการกระทำ
พิธีทำบุญของคนพื้นเมืองไม่ว่าจะเป็นที่วัด
ถ้ำเชียงดาว วัดถ้ำปากเปียงและวัดถ้ำผาปล่อง
คนท้องถิ่นมักมองดอยหลวงเชียงดาวเป็น
สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่มีคุณค่าทางใจ เช่นบริเวณ
อ่างสลุ มีน้ำฝนตกลงมาไหลรวมกัน ทุก ๆ ปี
ทางสำนักพระราชวัง พระราชพิธีหรือพิธีกรรม
อะไรที่เกี่ยวข้องกับความศักดิ์สิทธิ์ก็จะเอา
น้ำจากที่แห่งนี้ไปประกอบพิธีกรรม คนท้องถิ่น
เชียงดาวเชื่อว่า บริเวณดังกล่าวเป็นที่สิงสถิตย์

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 25 ธ.ย. 2556	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8116	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

ของเจ้าหลวงคำแดง ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นเจ้าแห่งภูตผีทั้งหลาย
ที่คนล้านน่านับถือ

ปัจจุบันดอยหลวงเชียงดาว ถือได้ว่าเป็นภูเขาหินปูนเพียงไม่กี่แห่ง
ของประเทศที่ไม่เพียงแต่มีความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น หาก
บริเวณนี้ยังเป็นป่าต้นน้ำชั้นหนึ่งของแม่น้ำปิง และยังเป็นแหล่งที่
อาศัยของสัตว์ป่าหายากอีกหลายชนิด ด้วยความสูงที่อยู่เหนือจาก
ระดับน้ำทะเล 2,225 เมตร ประกอบไปด้วยดอยเขาหินปูนสูงสลับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	25 มิ.ย. 2556	23	8116	5

ซับซ็อน อันเกิดจากตะกอนทับถมอยู่ใต้ทะเลเมื่อราว 50 ล้านปีมาแล้ว กระทั่งในยุคต่อมาเกิดการเคลื่อนตัวของชั้นเปลือกโลกอย่างรุนแรง ทำให้แผ่นดินยกตัวสูงขึ้นเป็นภูเขา ขณะเดียวกันแผ่นดินส่วนที่ทรุดตัวลงก็กลายเป็นแอ่งระหว่างภูเขานั้นไป และยิ่งนานวันสายน้ำและสายฝน ก็ทำหน้าที่กัดเซาะเทือกเขาหินปูนให้สึกกร่อนเป็นผิวยรุขระเกิดหน้าผาสูงชัน

จากความโดดเด่นของภูเขาหินปูนที่มีความสูงเกิน 1,900 เมตร ทำให้พืชพรรณที่ขึ้นอาศัยบนดอยแห่งนี้มีลักษณะที่โดดเด่นพิเศษตามไปด้วย เมื่อขึ้นไปบนดอยหลวงเชียงดาวเราจะพบว่ามียอดไม้สวยงามหลายชนิดขึ้นอยู่ตามเชิงผาและซอกหิน พรรณไม้บางชนิดขึ้นอยู่ได้เป็นกลุ่ม ๆ มีทั้งพืชล้มลุกและไม้พุ่มขนาดเล็ก ซึ่งเป็นพรรณไม้ในเขตอบอุ่น เราจึงเรียกกลุ่มของพรรณไม้ที่พบในลักษณะนี้ว่า สังคมพืชกึ่งอัลไพน์ (Sub-alpine)

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	25 มิ.ย. 2556	23	8116	5

ดอยหลวงเชียงดาวมีองค์ประกอบอื่นที่ช่วยให้สังคมพืชกึ่งอัลไพน์ดำรงอยู่ได้ ด้วยสภาพของพื้นที่ที่เป็นหินปูนในบริเวณยอดดอย ผนวกกับสภาพอากาศที่แปรปรวนตลอดทั้งปี ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่คอยปกป้องไม่ให้สังคมพืชป่าดิบเขามีโอกาสเติบโตขยายอาณาเขตขึ้นมาสู่ยอดเขาได้ ขณะเดียวกันความสูงในระดับที่มีเมฆปกคลุมทำให้ได้รับความชุ่มชื้นอยู่เสมอ

ดังนั้นดอยหลวงเชียงดาวจึงเป็นเสมือนบ้านสำหรับพรรณพืชในเขตอบอุ่นที่กระจายพันธุ์มาจากที่ต่าง ๆ ทั้งจากหิมาลัยตะวันออก และจากตอนใต้ของจีน การกระจายพันธุ์มาบรรจบกันและสิ้นสุดลงที่ดอยหลวงเชียงดาวแห่งนี้เท่านั้น

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th.